

Gårdene i Rødding, Vildbjerg sogn, Hammerum herred, Ringkøbing amt.

Rødding bys jorder er beliggende vestligt i Vildbjerg sogn, og der har langt tilbage i tiden ligget 3 gårde: Vestergaard, Meldgaard og Østergaard. Da gårdene i Rødding i 1791 blev solgt til selveje, var der 5 gårde, idet Vestergaard og Østergaard hver bestod af to gårde. I bogen om Vildbjerg sogn fra 1921 har Konrad Understrup beskrevet historien.

Gårdene i Rødding var fæstegårde under hovedgården Møltrup, og i 1791 solgte Christian de Linde alle gårdene til fæstebønderne, som dermed blev selvejere. De fem skøder er alle tinglyst den 13. juni 1792.

Gård	Køber	Hartkorn (Tdr-Skp-Fdk-Alb)	Købesum	Matr.nr. (1844)
Vestergaard	Mouritz Christensen	2-6-0-1½	370 Rdl.	5A
Vestergaard	Niels Nielsen	2-6-0-1½	355 Rdl.	5B (?)
Meldgaard	Kirsten Pedersdatter	5-4-1-1	700 Rdl.	2A
Østergaard	Jens Pedersen	3-5-1-1	410 Rdl.	4A
Østergaard	Christen Pedersen	3-5-1-1	410 Rdl.	3A

Vestergaard og Meldgaard blev knyttet sammen ved slægtskab mellem ejerne langt op i 1800-tallet. Disse gårde og deres ejere vil blive omtalt nærmere i det følgende.

Mouritz Christensen (omk. 1744 – 1796) var fæstebonde i Vestergaard og han overtog gården som selveje i 1791. Han og hustruen Maren Christensdatter (omk. 1753 – 1805), blev viet i Vildbjerg i 1779 og fik i de følgende 15 år i alt 8 børn, hvoraf kun ét blev voksent; det var Edel Kirstine Mouritzdatter, født i Vestergaard 1780 og død samme sted 1860. Da Mouritz døde giftede Maren sig i 1797 med Søren Pedersen (omk. 1760 – 1837), der var ladefoged på Lergrav i Aulum sogn.

Anders Andersen (omk. 1729 – 1789) var fæstebonde i Meldgaard. Hans første kone, Maren Nielsdatter, som han blev gift med i Vildbjerg i 1762, døde i barselseng året efter. Derefter blev han i 1764 i Sandgaard i Aulum sogn viet til Kirsten Pedersdatter (omk. 1740 – 1822). De fik i de følgende 18 år i alt 8 børn, som blev gårdmænd eller gårdmandskoner på egnen. Efter Anders Andersens død købte enken gården, og i 1792 blev hun gift med ladefogden på Møltrup, Lars Pedersen (1768 – 1811).

Meldgaard var en stor firelænget gård, der var brandforsikret for 1.000 Rdl. Gårdens bygninger er beskrevet i brandtaksation den 2. marts 1805:

En Gaard, Rødding kaldet, som nu ejes og beboes af Lars Pedersen
Meldgaard, og som forhen under Hoved No 304 og Sk.. No 5 var taxeret for
500rd, befandtes nu saaledes forandret og forbedret:

a. Vaaningshuuset, Norden i Gaarden, 15 Fag, 8½ Alen dyb Eeg Under og Fyhr Over Tømmer, Tavlemuur og Leervægge, Straae og Lyng Tag, indrettet til 2de Stuer, 2de Kamre, Kjøkken og Bryggerhuus samt Sviinestie, med fornøden Loft, Vinduer og Dørre, samt en Bagerovn og 3de Skorsteene af raae med brændte Steen i Piberne, taxeret og forsikkret for

350 rd

b. det vester Huus, 15 Fag, 8 Alen dyb, Eeg Under og Fyhr Over Tømmer, Leervægge, Straae og Lyng Tag, til Vognport, Loe, Lade, Hestestald og Faarhuus

100 rd

c. det Søndre Huus, 27 Fag, 10¼ Alen dyb, Eeg Under og Fyhr Over Tømmer, Leervægge og Tavlemuur, Straae og Lyng Tag, til Loe, Lade og Hestestald, Hakkelshuus samt Karlekammer

400 rd

d. det østre Huus, 15 Fag, 8½ Alen dyb, Eeg Under og Fyhr Over Tømmer, Leervægge, Straae og Lyng Tag, til Lade og Fæhuus

150 rd

Summa 1000 rd

Niels Andersen (1778 – 1831), som var søn af Anders Andersen og Kirsten Pedersdatter i Meldgaard, blev i 1803 gift med Edel Kirstine Mouritzdatter fra Vestergaard. Forlovere var de to gårdejere Lars Meldgaard og Søren Vestergaard. Dermed var de næste generationers samhørighed mellem familierne i de to gårde grundlagt.

Niels Andersen købte i 1805 Trankjærhus i Vildbjerg sogn, men allerede 1807 købte han Vestergaard af Søren Pedersen for 350 Rdl., og i 1812 købte han af Niels Nielsen den anden Vestergaard for 2.100 Rdl. En dramatisk prisstigning på jord, der afspejler inflationen op til statsbankerotten i 1814.

Anders Andersen og Kirsten Pedersdatters førstefødte, Maren Andersdatter (1765 – 1807), blev i 1794 i Vildbjerg viet til Christen Pedersen (1764 – 1837) fra Madum Kjærgaard i Madum sogn. Han var broder til Lars Pedersen, og blev altså gift med sin broders steddatter. I 1806 overtog Christen Pedersen Madum Kjærgaard, hvor han var født, efter sine forældre Peder Christensen

(omk. 1737 – 1811) og Dorthe Larsdatter (omk. 1743 – 1820), der gik på aftægt i gården. Christen Pedersen og Maren fik 5 børn inden Maren Andersdatter døde i Madum Kjærgaard i 1807.

I 1811 købte Christen Pedersen Meldgaard på auktion efter broderen Lars Pedersen for 10.000 Rdl., og samme år solgte han Madum Kjærgaard til sin broder Jens Pedersen for 900 Rdl.

Christen Pedersen var efter Maren Andersdatters død i 1807 gift få år med Ane Christensdatter, (f. omk. 1772), som døde i Meldgaard i 1811. De fik ingen børn.

Christen Pedersen giftede sig for tredje gang omk. 1812 med Sidsel Jensdatter Kjær (1787 – 1839) fra Hadskjær i Vi nding sogn, med hvem han fik yderligere 8 børn. Det yngste barn blev født i 1834, da han var 70 år gammel. Anders Birkmoses oplysning i Understrups bog om Vildbjerg sogn, at han var yngst af 13 børn, er altså næsten korrekt: Han var næstyngst, men hans yngre søster døde kun 6 år gammel.

I 1835 gik Christen Pedersen og Sidsel Jensdatter på aftægt og solgte Meldgaard til sønnen fra Christens første ægteskab Anders Christian Christensen (1800 – 1867).

I Vestergaard var Niels Andersen og Edel Kirstine Mouritzdatter gået på aftægt i 1830, hvor gården blev overtaget af sønnen Mourits Nielsen (1804 – 1867). Han blev senere sognefoged.

Et andet af Christen Pedersen og Maren Andersdatters børn, Kierstine Christensdatter (1802 – 1889) blev gift med Christen Jensen (1797 – 1880) i Feldberg i Timring sogn. Kierstine Christensdatters datterdatter er min mormor Kirsten Marie Larsen (1872 – 1930) fra Nybo i Timring sogn. Hun blev i 1889 gift med Isak Dieckmann (1858 – 1940), søn af Adolph Ferdinand Christian Dieckmann (1817 – 1890) i Lervadskjær i Snebjerg sogn. Isaks broder Kristian Dieckmann (1848 – 1925) købte i 1882 Vestergaard i Rødding, som han drev sammen med Isak, og i 1888 udstykkedes en del af Vestergaards jord, som Isak købte, og her grundlagde han gården Stenholm i Rødding. På den måde fik Vestergaard igen betydning for familien.

Sten Petersen

2. juli 2005